

Retningslinjer for sejlads i Gribskov Kommune

Vejledning i reglerne for sikker sejlads med mindre fartøjer der medtager op til 12 passagerer, i Gribskov Kommune

Med udgangspunkt i Søfartsstyrelsens bekendtgørelse for sejlads i mindre fartøjer, der medtager op til 12 passagerer, udsendt den 1. oktober 2012.

Overordnet siger reglerne, at det er et krav, at alle skal kunne reddes i en nødsituation, og at det er rederens ansvar, at det kan lade sig gøre.

"Rederen" er den person eller det organ, som har *ejerskab af sejladsaktiviteterne*. I skoler, daginstitutioner, på plejehjem og kommunale bosteder er det ledelsen på den enkelte skole/institution, der er "reder" og ansvarlig for at sikkerheden er i orden, når de tilbyder sejladsaktiviteter. Ved kommunalt udbudte aktiviteter er kommunen ansvarlig.

Rederen er ansvarlig for:

- Valget af sejladsaktiviteter, samt hvor de tilrettelægges og udføres. Rederen kan være ejer af fartøjet, men behøver ikke at være det. Sejladsen kan foregå i lejede eller lånte fartøjer.
- At sejladsen foregår i overensstemmelse med godt sømandskab.
- At menneskeliv på vandet er sikret fuldt betryggende.
- At fartøjet er bemandedet, konstrueret, udrustet og vedligeholdt, så det er egnet til formålet.
- At sikkerhedsinstruksen bliver udarbejdet af personer med kompetencer, der er dækkende for de konkrete sejladsaktiviteter.

Den enkelte skole/institution/forening, som ønsker at lave sejladsaktivitet, skal udarbejde en sikkerhedsinstruks. Søfartsstyrelsen anbefaler, at det er de personer der i praksis står med aktiviteten, som skal udarbejde sikkerhedsinstruksen, så der tages højde for den konkrete aktivitet og situation i den pågældende instruks. De ledelsesmæssige ansvarlige skal sikre, at det sker jfr. "rederens" ansvar ovenfor. Dialog mellem ledelse og medarbejdere/instruktører/foreningsledere er en forudsætning i arbejdet med de nye sikkerhedsregler.

Gribskov Kommunes minimumskrav til sikkerhedsinstruks og sejlads:

- **Godkendt rednings-/svømmevest** skal bæres af alle personer, herunder medarbejdere/instruktører/foreningsledere. Svømmevest anbefales kun anvendt sammen med brug af våddragt, og kun af personer som kan svømme, samt når der forefindes umiddelbar mulighed for redning fra vandet af et følgefartøj nær ved.
- **Vandtemperatur** skal være min. 10 grader. Hvis det i enkelte situationer vurderes forsvarligt at sejle ved lavere vandtemperaturer, skal der tages yderligere forholdsregler i form af tørdragter/overlevelseshdragter og tøj med høj termisk beskyttelse.
- **Sejlperioden** er fra 1. april til 31. oktober. Hvis det i enkelte situationer vurderes forsvarligt at sejle ud over denne periode, gælder samme forholdsregler som ved sejlads ved lavere vandtemperatur end 10 grader.
- **Der må ikke sejles i lyn og torden.**

- **Deltagernes påklædning** skal svare til vejr og vindforhold.
- **Normering;** der skal som minimum altid være to medarbejdere tilstede ved sejladsaktiviteten.
- **Antallet** af deltagere pr. medarbejder/instruktør/foreningsleder skal fremgå af sikkerhedsinstruksen. Der skal dog som minimum altid være to medarbejdere/instruktører/foreningsledere til stede.
- **Krav til kompetencer;** medarbejdere skal
 - Have gyldigt og godkendt førstehjælpsbevis (8 timers kursus), max. 2 år gammelt.
 - Have gennemført sikkerhedskursus, **eller** være uddannet instruktør i den pågældende sejladsstype.

Sikkerhedskurset giver adgang til at sejle i det pågældende fartøj, i de områder der er udpeget som meget beskyttede, og under de vilkår som er beskrevet herunder. Som instruktør følger man de retningslinjer for deltagerantal, område, vurdering af vejr- og vindrisici m.m. som ligger i ens uddannelsesniveau.

Kom i gang med sikkerhedsinstruksen

Sikkerhedsinstruksen skal indeholde 12 punkter. Instruksen bør være kortfattet og nem at læse for alle brugere, dvs. fører, besætning og passagerer.

Alt med fed og kursiv er kopieret direkte fra Søfartsstyrelsens online-vejledning fra deres hjemmeside (se linket sidst i vejledningen). Resten er **eksempler** på, hvad man skal tænke på, når man skal ud at sejle.

1) Identifikation af rederen

Skriv navn og adresse på rederen. Rederen er den person eller det organ, som har ejerskab af sejladsaktiviteterne:

- Hvem er reder i skole, institution og foreningsammenhæng? Det vil normalt være skoleinspektøren eller lederen/foreningslederen.
- Hvem er ansvarlig for udarbejdelsen af sikkerhedsinstruksen og hvilke kompetencer skal vedkommende have?

2) Hvilke sejladsaktiviteter er der tale om, samt hvor og hvornår må de foregå

Beskriv sejladsaktiviteterne, herunder hvilke aktiviteter der er tale om, samt hvor og hvornår de må foregå. Sæt rammer og begrænsninger for sejladsen, f.eks. luft- og vandtemperatur, vind, bølger og sigtbarhed

- Hvor mange børn/deltagere pr. voksne/medarbejder/instruktør/foreningsleder
- Min. antal voksne
- Hvornår på året må sejladsen foregå og ved hvilken vandtemperatur.
- Hvilken type vejr må sejladsen foregå i.

3) Identifikation af risici

Beskriv de sikkerhedsmæssige risici, der kan være ved de i punkt 2 (Sejladsaktiviteter) beskrevne sejladsaktiviteter:

- Afkøling under sejlads
- Kæntring
- Afkøling i vand (ved lavere vandtemperatur)
- Risiko for at drive væk
- Skader og uheld med deltagere

- Manglende evner hos deltagerne til at styre fartøjet
- Hurtige vejrskift med stærk vind og sø, understrømme (byger/ tordenvejr)
- Vindretning; pålandsvind; kan give store bølger, fralandsvind; både kan drive til havs.
- Kollision med andre
- Dårlige svømmefærdigheder hos deltagerne
- Deltagere, der ikke følger anvisninger/aftaler udstukket af den sejladsansvarlige

4) Træffe tekniske og operationelle forholdsregler, som effektivt imødegår risici

Beskriv, hvad der skal gøres for at imødegå hver af de identificerede risici under punkt 3 (Identifikation af risici):

- Her er man nødt til at forholde sig til de risici, man har valgt at beskrive i punkt 3.
- Det skal beskrives, hvordan man har tænkt sig at imødegå risici.

Eksempler:

Afkøling under sejlads

Der medbringes rigeligt med tørt og varmt tøj også vind og vandtæt tøj, samt huer og vanter, der er pakket vandtæt

Kæntring

Deltagerne har på forhånd fået at vide, hvordan de skal forholde sig. Både de kæntrede og resten af gruppen. De sejladsansvarlige kan udføre makkerredninger eller være i stand til at fragte de kæntrede i land.

Afkøling i vand

(Specielt ved lave vandtemperaturer, men vandet er altid "koldt" i Danmark). Deltagerne har vådragter inklusive neoprensko eller tilsvarende på, for at forsinke nedkølingen. Der medbringes også sovepose, alu-varmetæppe og liggeunderlag til opvarmning af nedkølede.

Skader og uheld med deltagerne

Der ydes førstehjælp med medbragt førstehjælpstaske. Om nødvendigt afbrydes turen.

5) Sikre at fartøjet/ fartøjerne er egnede og forsynet med den nødvendige udrustning:

Sørg for at dit fartøj overholder Søfartsstyrelsens Krav til fartøj. Se www.soefartsstyrelsen.dk

Beskriv fartøjet, herunder den anvendelse det ifølge byggestandard/producentens anvisninger er beregnet til:

Beskriv det udstyr, der skal være ombord i forbindelse med sejladsaktiviteterne, og hvordan det vedligeholdes:

Beskriv krav til passagerer/elever, f.eks. opførelse, pligter og kompetencer:

Fartøj

- Tjek fartøjet for skader. Eksempler: er der revner i sædet, er der liner i begge ender, er ror/sænkekøl intakte, er der den rigtige opdrift i fartøjet, er lågene til bagagerumme i orden osv.
- Tjek at fartøjet ikke lastes med flere personer end det evt. er godkendt til.

Brug og check af veste

- Regler for og krav til svømme- og redningsveste. Ikke-svømmere skal bære redningsvest, svømmere kan bære svømmevest, hvis der er følgefartøjer med, der umiddelbart kan redde dem ud af vandet.

Svømmevest SKAL være i signalfarver (gul, orange og rød) og være forsynet med reflekser. Hvis vesten ikke er det, skal personen have tøj på med signalfarver.

- Vestene tjekkes for fejl. Er alle remme og spænder intakte, er der andre fejl på vestene f.eks. syninger der er gået op, passer størrelsen af vestene til deltagernes størrelse mv.

Sikkerhedsudstyr

- Bugserliner
- Førstehjælpsudstyr
- Telefon (pakket vandtæt)/radio
- Nødtøj, pakket vandtæt
- Evt. sovepose, alutæppe og liggeunderlag til opvarmning af nedkølet person.
- Ekstra pagajer, padler m.m.
- Andet

Krav til passagerer

- Man skal give instruktioner på forhånd om forventet opførsel, hvad man skal gøre i bestemte situationer f.eks. ved kæntring. Man bør overveje om den påtænkte sejlads passer til deltagernes alder, motorik, fysik og kunnen.

6) Sikre, at besætningen er tilstrækkelig og kompetent

Beskriv krav til besætningens størrelse og kompetencer. Besætningen er de personer, der skal passe på passagerer/elever. Det kan f.eks. være krav til kurser og praktisk erfaring:

Kravene til besætningens kompetencer varierer alt efter de konkrete sejladsaktiviteter, farvand og fartøjer. Alt andet lige vokser kravene, jo større fartøjerne er, og jo større risici der er.

7) Beskriver de operationelle forholdsregler, som skal følges af besætning og passagerer

Beskriv operative begrænsninger, f.eks. geografiske begrænsninger, tidspunkter på døgnet/året samt maksimalt antal personer om bord:

- Sejlads finder kun sted i dagslys.
- Sejlads finder kun sted i perioden fra 1. maj til 31. oktober og kun med en vandtemperatur over 10°.
- Det beskrives, hvor mange der må være i de forskellige fartøjstyper og antal deltagere pr. medarbejder/instruktør/foreningsleder.

8) Forholdsregler, som sikrer, at alle kan reddes ved ulykke

Beskriv, hvordan alle kan reddes i den værste tænkelige situation, f.eks. ved forlis, kæntring og brand:

- Alle bærer godkendt redningsvest i passende størrelse.
- Den kystnære sejlads gør at det er let at komme i land.
- Har øvet makkerredninger mv.
- Mulighed for redning ved følgefartøj, stand-by beredskab i land mv.

9) Sikrer tilkald af assistance i ulykkestilfælde

Beskriv, hvordan der kan tilkaldes hjælp:

- Der medbringes vandtæt pakkede mobiltelefoner.
- Tjek mobildækningen og sørg for alternativt varslingsystem hvis mobildækning mangler.

- Sørg for at have en adresse for aktiviteten eller kendskab til de nye grøn/hvide skilte for nærmere stedsangivelse, så der kan gives præcis besked i nødstilfælde. Evt. kan den nye 112 app bruges.

10) Sikrer at antallet af personer om bord er kendt i land og er let tilgængelig

Skriv, hvordan oplysninger om antallet af personer, varighed af sejladsen og den planlagte rute registreres og opbevares i land:

- Skolen/institutionen/foreningen har en opdateret liste over alle deltagere liggende klar.
- Om muligt er der en tilsvarende liste opbevaret, hvor sejladsen starter. På bilen eller et kontor eller lignende. Denne liste kan med fordel også inkludere telefonnummeret på den ansvarlige voksne.

11) Sikrer at der altid afgives sikkerhedsinstruktion inden sejladsens start

Beskriv, hvem der skal lave sikkerhedsinstruktionen, samt hvornår og hvordan det skal foregå:

- Inden sejladsen starter får deltagerne en orientering om turen, hvor den foregår og hvordan de skal forholde sig i forskellige situationer og hvilke regler, der gælder for sejladsen.

12) Beskriver hvordan der følges op på utilsigtede hændelser og ulykker

Beskriv, hvem der skal følge op på utilsigtede hændelser, samt hvornår og hvordan det skal foregå:

- Her beskrives hvem og hvornår der rapporteres tilbage om hændelser og til hvem man gør det.
- Der beskrives også en procedure for hvordan, der følges op på hændelser.

Forsikring

Gribskov Kommune har ansvarsforsikring.

Spørgsmål og Svar

Hvilke aktiviteter er omfattet af bekendtgørelsen?

Svar: Sejlads i mindre fartøjer omfatter i denne sammenhæng **alle** vandaktiviteter; bl.a. lystfartøjer, kanoer, kajaker, robåde, sejlbretter, gummibåde, tømmerflåder, windsurfing, surfpadling, vandski eller andre fartøjer, og reglerne gælder også i tilfælde, hvor deltagerne selv ror eller på anden måde er med til at drive fartøjet frem.

Badning, svømning og snorkling er ikke omfattet af reglerne for sejlads.

Hvilke aktører er omfattet af bekendtgørelsen?

Svar: Bekendtgørelsen gør det obligatorisk, at udarbejde sikkerhedsinstrukser der er retvisende i forhold til de aktuelle sejladsaktiviteter, når der sejles med borgere, i kommunalt regi. Dvs. sejladsaktiviteter i skoler, daginstitutioner, ungdomsskoler, på plejehjem og kommunale bosteder, kommunalt udbudte aktiviteter i samarbejde med foreninger, f.eks. sommerferieaktiviteter m.fl.

Foreningsaktiviteter for foreningens egne medlemmer er ikke omfattet af reglerne, men Gribskov Kommune anbefaler, at foreningen også udarbejder en sikkerhedsinstruks i forbindelse med deres sejladsaktiviteter for egne medlemmer.

Hvem er ansvarlig for sejlads og udarbejdelse af sikkerhedsinstruks?

Det er ledelsen på den enkelte skole, institution og organisation, der er ansvarlig for at sikkerheden er i orden, når de tilbyder sejladsaktiviteter.

Hvis f.eks. en skole/institution lejer en kano på en å vil det være skolen/institutionen der er kanoens reder og er ansvarlig for at der udarbejdes en sikkerhedsinstruks. Hvis en skole til gengæld køber et lejrskoleophold på skoleskibet Fulton, eller en anden ekstern udbyder, der leverer personale etc., vil det være den eksterne udbyder der er ansvarlig. Men også i dette tilfælde skal man som køber af ydelsen sikre sig, at der findes en sikkerhedsinstruks for den aktuelle sejlads som opfylder Gribskov Kommunes minimumskrav, eller tilsvarende, inden man tager ud på vandet.

Hvornår ved jeg at sikkerhedsinstruksen er god nok?

Svar: Sikkerhedsinstruksen er god nok, når I har beskrevet og kan argumentere for alle sikkerhedsmæssige aspekter ved sejladsen, og at dette sker inden for rammerne af "godt sømandskab". Sikkerhedsinstruksen skal være et dynamisk dokument, som er relevant for den type sejlads, I vil lave. Daglig og åben kommunikation mellem ledelse, børn og unge, forældre, kolleger og frivillige medarbejdere er fundamentet for et sundt sikkerhedsklima. Det er derfor ikke en god ide, at sikkerheden udelukkende varetages af en enkelt person. Det er vigtigt, at alle deltager i sikkerhedsarbejdet, således at alle tager ejerskab og har en forståelse for, hvad "godt sømandskab" er.

Kan jeg få sikkerhedsinstruksen godkendt af Søfartsstyrelsen eller Gribskov Kommune?

Svar: Nej, Søfartsstyrelsen og Gribskov Kommune godkender ikke sikkerhedsinstruksen. Det er rederens ansvar, at der findes en sikkerhedsinstruks. Søfartsstyrelsen kan foretage stikprøvekontroller.

Gribskov Kommunes minimumskrav skal være indeholdt i sikkerhedsinstruksen.

Hvem skal tegne forsikring, hvis en skole/institution lejer et fartøj uden fører, f.eks. en robåd eller en kano?

Svar: Hvis en skole/institution lejer et fartøj uden fører, vil det være skolen/institutionen, der kommer til at varetage fartøjets drift. Derfor er det skolen/institutionen, som skal tegne forsikringen. I så tilfælde er Gribskov Kommune selvforsikrende.

Hvis en skole lejer et skib med fører, eller f.eks. køber en kanoudflygt med instruktører i Sommerland Sjælland, er det udlejeren, som står for skibets drift og dermed udfører 'erhvervsmæssig passagertransport'. Derfor vil det være udlejeren, som har pligt til at have en passagerforsikring.

Gælder forsikringspligten også, hvis skolen f.eks. tager på kanotur i udlandet?

Ja, forsikringspligten gælder på samme måde, som hvis aktiviteten foregik i Danmark.

Relevante Links

- På Søfartsstyrelsens hjemmeside kan du læse mere om de nye sikkerhedsregler og få hjælp til at lave sikkerhedsinstruksen i deres skema. Når alle felter i skemaet er udfyldt kan sikkerhedsinstruksen printes ud. Benyt følgende link:

<http://www.sofartsstyrelsen.dk/tema/sikkerhedmindrefartoejer/Sider/SikkerSejladsdk.aspx>

- "Bekendtgørelse nr. 956 af 26/9 2012"
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=141932>

- Søsportens Sikkerhedsråd
Her finder du gode råd om sikkerhed målrettet forskellige sejladsaktiviteter samt råd om kulde, beklædning, kuldeindex, chill factor & chillindex mv.
www.soesport.dk